

Tirgus apskats

2010. gada 19.-25. aprīlis

Tirgos joprojām darbojas arī negatīvi faktori, bet kopumā spēcīgi uzņēmumu peļņas dati un ekonomiskās aktivitātes indikatori bija pietiekami pozitīvi, lai tirgos netiktu piedzīvoti lieli zaudējumi. Pagājušā nedēļā investīciju bankas *Goldman Sachs* lietai pievērstā uzmanība samazinājās, jo uzmanības centrā nonāca jaunas bažas par Eiropas valstu parādiem pēc tam, kad tika paziņoti eirozonas fiskālās statistikas dati, kas pasliktināja prognozes par valstu budžetu deficītiem. Grieķijas obligāciju ienesīgums strauji sasniedza nebijuši augstus līmeņus, un Grieķija bija spiesta lūgt palīdzības pasākumu plāna īstenošanu.

Eurostat ceturtdien paziņotie dati liecina, ka Grieķijas budžeta deficīts procentos no iekšzemes kopprodukta (IKP) 2009. gadā sasniedzis 13,2%, kas pārsniedz sākotnējo prognozi – 12,7%. Valsts parāds sasniedzis 115,1% no IKP. Ir ļoti apšaubāms, ka Grieķijai izdosies sasniegt iepriekš noteikto mērķi – šogad samazināt budžeta deficītu līdz 8,7%. Grieķija ir saglabājusi mērķi samazināt valsts budžeta deficītu par 4 procentpunktiem līdz gada beigām. Grieķijas valdības obligāciju ienesīgums, kas aprīlī pieaudzis, neraugoties uz ES lēmumu par palīdzības pasākumu plānu Grieķijai, sasniedza jaunus rekorda līmeņus, pieaugot līdz 8,846% līmenim ceturtdienas tirdzniecības dienas beigās, tādējādi par 6% pārsniedzot Vācijas valsts obligāciju ienesīgumu (skatīt 1. attēlu). Aģentūra *Moody's* samazinājusi Grieķijas valsts kredītreitingu par vienu līmeni līdz A3, un tas arī bija viens no faktoriem, kas veicināja Grieķijas valsts obligāciju ienesīguma straujo pieaugumu. Šī cena ir pārāk augsta un ilgākā termiņā neiespējama, lai Grieķija varētu aizņemties naudu finanšu tirgos, tāpēc Grieķija lūgusi uzsākt Eiropas Savienības (ES) un Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) izveidotā palīdzības plāna īstenošanu, lai Grieķija būtu spējīga samaksāt valsts parāda maksājumus.

Tomēr palīdzības plāna, kas paredz, ka SVF un eirozonas dalībvalstis aizdos Grieķijai naudu 45 miljardu eiro apjomā par līkmēm, kas zemākas par tirgū noteiktajām, īstenošanai ir daži šķēršļi. Eurozonas valstu parlamentiem ir jāratificē šis palīdzības pasākumu plāns, tāpēc var paiet kāds laiks, līdz finansiālā palīdzība kļūs pieejama Grieķijai. SVF un eirozonas dalībvalstis ir pieprasījušas, lai Grieķija iesniegtu detalizētus plānus par to, kā Grieķija plāno sasniegt tās noteiktos budžeta deficīta ierobežošanas mērķus šajā un nākamajos divos gados, un tikai tadā gadījumā palīdzības pasākumu finansējums tiks piešķirts. Laika kļūst arvien mazāk, jo nenovēršami tuvojas 19. maijs t.i. datums, kad Grieķijai jāatmaksā 8,5 miljardu liels parāds.

Tādējādi, vērojot notikumu attīstību saistībā ar Grieķijas valsts parāda problēmām, ieguldītāji ir kļuvuši mazāk satraukti par tiesvedības pret investīciju banku *Goldman Sachs* nozīmi attiecībā uz finanšu tirgiem. Tā kā kļuvis zināms, ka lēmums ierosināt tiesvedību pret *Goldman Sachs* banku ir daļēji saistīts ar partiju cīņām, demokrātiem balsojot par šo lēmumu, bet republikāņiem – pret, ir parādījušies viedokļi, ka šis lēmums ir balstīts uz politiskiem apsvērumiem, kuru mērķis ir panāk stingrāku prasību ieviešanu finanšu tirgos.

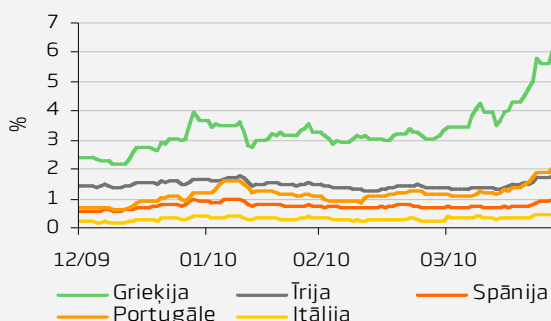
ASV uzņēmumu peļņas rādītāju paziņošanas sezona sākusies ar labiem rezultātiem, un šobrīd gandrīz 30% no S&P indeksā iekļautajiem uzņēmumiem ir publiskojuši savus peļņas rezultātus. Gandrīz 85% uzņēmumu rādītāji pārsnieguši vidējās analītiķu prognozes, turklāt par labiem peļņas rādītājiem ziņojuši finanšu sektora uzņēmumi (*Citigroup, Goldman Sachs, Morgan Stanley*). Nākamajā nedēļā būs turpmākas ziņas par uzņēmumu peļņas rādītājiem, jo lielākai daļai uzņēmumu vajadzētu publiskot tos līdz nedēļas beigām.

Pagājušā nedēļā arī ekonomikas dati bijuši spēcīgi, tādējādi palīdzot mazināt tirgos Grieķijas valsts parāda problēmu radītās bažas. ASV mājokļu tirgus dati bijuši labā līmenī, liecinot par ievērojamu pieaugumu otrreizējo un jauno mājokļu pārdošanas apjomos. Jauno mājokļu pārdošanas līmenis martā pieaudzis par 26,9%, kam iemesls ir bijusi valsts īstenotā nodokļu atvieglojumu programma, kas turpināsies līdz aprīļa beigām. Arī siltāki laika apstākļi varētu būt veicinājuši mājokļu tirdzniecības aktivitāti. Taču pēc valdības īstenotās stimulēšanas programmas izbeigšanas apjomu pieaugums maijā, visticamāk, varētu samazināties. Esošo mājokļu pārdošanu, kuras apjoms pieaudzis par 6,8%, nodokļu atvieglojumu programma varētu veicināt līdz jūnijam, jo tas ir laiks, kad jāizpilda līdz aprīļa beigām parakstītie līgumi. Jauno mājokļu pārdošanas apjomus uzskaita saskaņā ar parakstītajiem līgumiem, bet esošo mājokļu pārdošanas apjomus uzskaita saskaņā ar izpildīto līgumu skaitu.

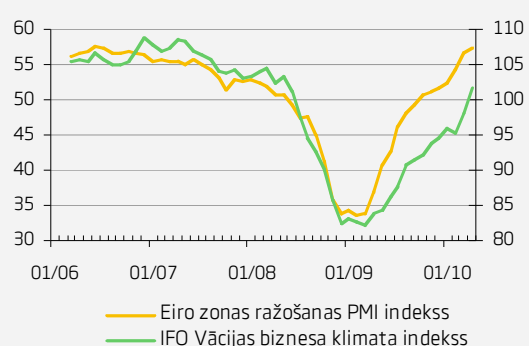
Pat neņemot vērā stimulēšanas pasākumu efektu, ekonomikas dati, šķiet, liecina, ka ekonomikā notiek fundamentāla uzlabošanās. ASV pirmreizējo bezdarbnieku reģistrēšanās pieteikumu skaits pagājušā nedēļā samazinājies, bet ilglietojamo preču pasūtījumu apjoms audzis par 2,8%, neskatot nepastāvīgo gaisa satiksmes sektoru. Arī Eiropā ekonomikas dati bijuši spēcīgi, un ražošanas sektora PMI indekss palielinājies līdz 57,5 punktiem. Par rūpnieciskās ražošanas spēcīgo atgūšanos liecināja arī rūpniecisko pasūtījumu apjomu pieaugums februārī. Ekonomikas noskaņojums ir uzlabojies saskaņā ar Vācijas ekonomikas analīzes centra *ZEW* pētījumu par eirozonas ekonomikas noskaņojumu un Vācijas uzņēmējdarbības klimata IFO indeksu, kas sasniedzis augstāko līmeni gandrīz divu gadu laikā.

Indijas centrālā banka palielinājusi bāzes procentu likmes par 25 bāzes punktiem. Indijas centrālā banka norādījusi, ka vēsturiski zemās bāzes procentu likmes un paaugstinātā likviditāte var pasliktināt inflācijas prognozes, taču tā arī uzsvērusi, ka likmes jāpalielina līdz normālam līmenim pakāpeniski, jo ekonomikas pieaugums joprojām ir trausls. To var uzskatīt par samērā gaidītu soli, jo mūsu prognozēs ierobežošanas politikas uzsākšana Āzijā ir bijusi minēta kā ļoti iespējama.

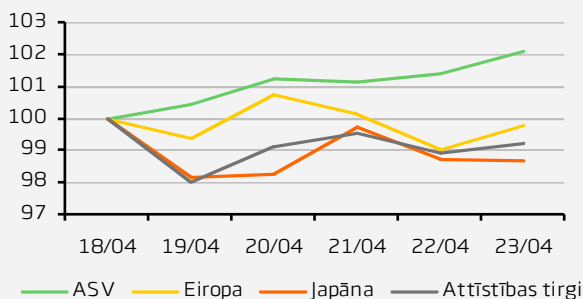
1. attēls. 10 gadu valdību obligāciju ienesīguma pārsniegums, salīdzinot ar Vācijas obligācijām

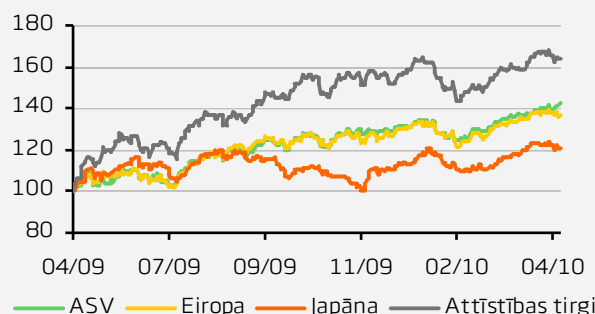
2. attēls. Eiropā turpina uzlaboties uzņēmējdarbības klimats un ražotāju prognozes

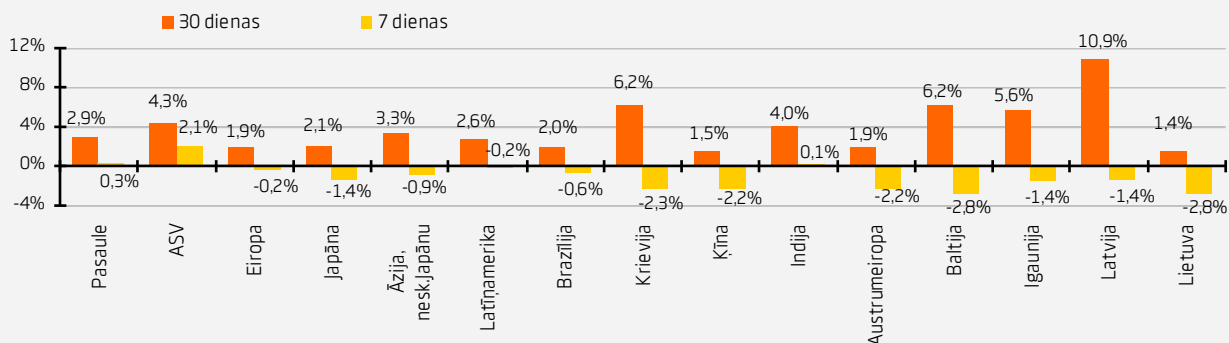
3. attēls. Akciju tirgi pagājušā nedēļā

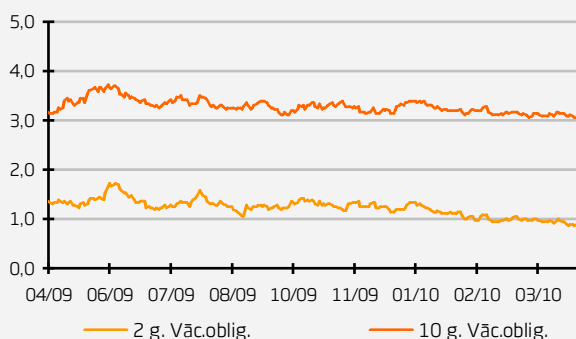
4. attēls. Akciju tirgi pagājušos 12 mēnešos

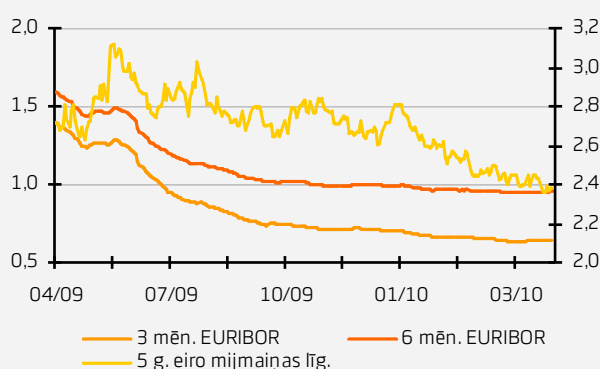
5. attēls. Akciju tirgu rezultāti

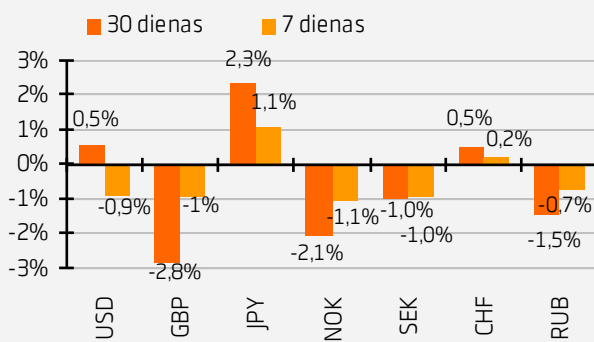
6. attēls. Vācijas valsts obligāciju ienesīgums

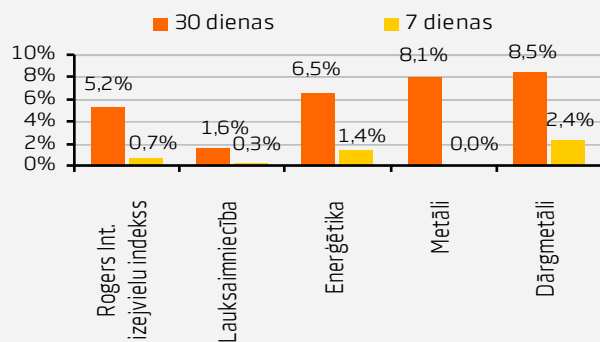
7. attēls. EURIBOR likmes pagājušos 12 mēnešos

8. attēls. EUR kurss pret noteiktām valūtām

9. attēls. Izejvielu indeksu rezultāti

Diagrammu avots: Bloomberg (ja nav norādīts cits)
Piezīme: visi ienesīgumi izteikti attiecīgo indeksu valūtās, ja nav norādīts citādi.

Atruna:

Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai filiāles kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu mainīšanās dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLEMŪSI RIKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGAS DARBĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RISKUS.